

Мен яқинда никоҳдан ўтаман. Албатта, туман ФХДЁда никоҳни қайд этишдан олдин тиббий кўриқдан ҳам ўтиш лозим. Бир танишииминг айтишича, туман поликлиникасида мавжуд бўлган ҳамма врачлар кўриғидан ўтиш керак экан. Шундайми?

5
бет

Ушбу воқеалардан сал олдинроқ Сурайё яна бир йигитни ҳам чув тушириб кетган экан. Ўшанда эндиғина танишган бир йигитнинг таклифи билан кафеага келган Сурайё ундан ўйига қўнғироқ қилиш учун телефон сўрайди...

7
бет

Mustaqillik huquq demakdir

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqsa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2011-yil 3-noyabr, №44 (773)

Тадбиркорлар манфаатлари йўлида

Мамлакат иқтисодиётла ўзига хос ўрин туттган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томоннама кўлаб-куватлаш мақсадида Президентимиз бошчилигига кенг қармовира чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда. Тадбиркорликни ривожлантириш, унинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш борасида қабул қилинаётган норматив-хуқуқий ҳужумлар эса соҳа ривожида муҳим аҳамият касб этэтир. Айниқса, тадбиркорлар ва улар манфаатларини кўзлаб ўтказилаётган турни учрашувлар ҳамда конференциялар бу борагати ишларнинг янада жалаллашишига хизмат қилмоқда.

Кече Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратураси томонидан Инсон хуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда Тошкент шаҳрида "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳимоясини таъминлаш масалалари" мавзусида ўтказилган конференция ҳам ана шу зазу максладаримизни камбар оди.

Унда Баш прокуратуранинг Олий ўкув курслари тингловчилари, Тошкент шаҳар прокуратураси ва Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратураси хузуридаги солик, валиотага оид ёниятларга ва жинонӣ даромадларни лекаллаштиришга қарши курашиб департаментининг Тошкент шаҳар бошқармаси ходимлари, банк, солик, божхона, ички ишлар органлари, Савдо-саноат палатаси вакиллари, хуқуқунонс олимлар, тадбиркорлар ва хунармандлар иштирок этдilar.

Конференциядо мамлакатимизда олиб борилаётган ижтимоий-сийёсий жараёнда тадбиркорларнинг роли, уларга қаратилётган ёзтибор, қабул қилинётган норматив-хуқуқий ҳужумлар, шунингдек, хуқуқни муҳофаза қиливчи ва бошқа манфаатдор идоралар бу борада ёзтибор қаратилиши лозим бўлган жиҳатлар хусусида ҳам атрофлича тўхталиб ўтиди.

Президентимизнинг 2011 йил 24 августанда "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун кўпай ишбариаронлик муҳитини шакллантиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармони қабул қилинган эди. Мазкур Фармон тадбиркорликка янада кўпроқ эркинлик бериши ва уни ривожлантириш ўйидаги тўсиқ вағовларни бартараф этиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг чиҳмакати иқтисодиётидаги роли ва

улушини ошириш, экспорт салоҳиятини ривожлантириш, аҳоли бандлиги ва даромадларни ошириш мақсадида қабул қилинди.

Шунингдек, Республика Президенти томонидан 2011 йилнинг 25 августида қабул қилинган "Бюрократик тўсикларни бартараф этиш ва тадбиркорлик фаолияти эркинлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарор ҳам бу йўлдаги яна бир муҳим қадам бўди. Ушбу Қарор билан 2011 йил 1 сентябрдан бошлаб Ҳукумат қарорлари билан белгиланган тадбиркорлик фаолияти соҳасида 50 та рухсат бериш тарбиятларини амал қилиши бекор қилинди.

Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиши иқтисодий тараккиётини, эркин ва фаронов ҳәтни таъминлаш, мамлакатимиз иқтисодий қурдатини мустаҳкамлашнинг муҳим шарти эркинлиги бугун ҳәттингин ўзи кўрсатмоқда.

Амалга оширилган чора-тадбирлар туфайли кичик бизнеснинг ялли ички маҳсулотдаги улуши 2010 йилнинг 9 ойидаги 48,5 физ ўрнига 2011 йилда 50,5 физига етди.

Таъкидланганидек, тадбиркорлик фаолиятига оид қонунчилик базасининг кенгайтирилиши кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожланишига, уларнинг сони ҳамда иқтисодӣ тармокларидаги улуши тобора ортиб боришига хизмат қиласи.

Кизғин мунозаралар руҳида ўтган конференция ишида тадбиркорлик субъектларининг хуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тизимини тақомиллаштиришга қаратилган таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқди.

Кизғин мунозаралар руҳида ўтган

Ўзбекистон ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва адолатли фуқаролик жамиятини шакллантириш ўйидан дадил бориб, жаҳон ҳамжамиятида мустаҳкам ўрин эгалламоқда. Барқарорлик ва тартиб, миллатлараро тутувлик ва фуқаролар аҳлилиги туфайли ёш давлатимиз ишонч ва ҳурматга сазовор бўлмоқда.

Қонун устуворлигини таъминлаш кафолати

Мамлакатимизда иқтисодиёт, сиёсат, давлат қурилиши, ҳуқуқий тизим ва жамиятини мавнавий ўзgartартиш соҳасида кенг қўллами испоҳотлар ўтказилмоқда. Бу испоҳотларнинг қонуний замини яратилиб, ижтимоий-сийёсий ҳаётнинг ҳуқуқий асослари изчилик билан мустаҳкамланмоқда ва тақомиллаштирилмоқда.

Юртимизда амалга оширилётган испоҳотларнинг мевафакияти кўп жиҳатдан ҳалкнинг ҳуқуқий онги ҳамда ҳуқуқий маданияти даражасига болиб. Шахснинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти ҳамда унинг чинакам фуқаровий муносабати, демократик испоҳотларга интиљувчанлиги белгиланган мақсадларга тезроқ эришишнинг муҳим омилидир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан мустақилликнинг илк давларидан ўтқартиб республикамизда қонун устуворлигини таъминлашда ахолининг ҳуқуқий маданияти ҳаётнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти яхшилини юқсалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёрлаш тизимини тақомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиши ишини яхшилаш ҳақида" ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1997 йил 25 июндаги 1791-сонли Фармони "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 21 ноябрь 2003 йилдаги "Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлигининг ҳуқуқий мавриғат соҳасидаги фаолияти тартиби" ги Қарорини мисол қилиб олишимиз мумкин.

/Давоми 10-бетда/

Фахрийлар ва TINGLOVCHILAR учрашуви

2011 йилнинг 31 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Баш прокуратура расининг Олий ўкув курслари тингловчилари, яны СВОЖХДЛҚ Департаментининг туман (шаҳар) бўйлумлари бошлиқлари иштироқида "Мамлакат иқтисодий мустақилликни таъминлашда департамент органларининг вағифлари" мавзусида 2011 йилнинг 6 октябридан 4 ноябрингача ўтказилаётган малака ошириш машгулотларида прокуратура Фахрийлари Ортиқбой Қосимов, Хайтбой Шамсутдинов ва Фахрийларни ижтимоий кўллаб-куватлаш жамоатчилик Маркази раиси ўринбосари Маркс Шарафутдиновлар билан учрашув ўтказилди.

Ортиқбой Қосимов прокуратура органлари тизимида 36 йилдан ортиқроқ фаолият юритган. Унинг узоқ йиллик меҳнатлари ҳуқуматимиз ва Баш прокуратура раҳбарини томонидан муносиб баҳоланиб, "Хурмат белгиси"

ордени, "Мехнат фахрий" медали, "2-дараҷали шон-шараф" ордени ҳамда "Ўзбекистон Республикаси проқуратурасининг фахри ходими" кўкрак нишони билан тақдирланган.

Шунингдек, иштироқчилардан яна бири прокуратура органлари тизимида 34 йилдан ортиқ фаолият юритган Хайтбой Шамсутдиновдир.

У кишининг фидойи меҳнатлари Ҳуқуматимиз ва Баш прокуратура томонидан муносиб баҳоланиб, "Фахрий ёрлик" ҳамда "Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг фахри ходими" кўкрак нишони билан тақдирланган.

Фахрий прокурорлар тингловчиларга иш фаолиятлари ҳақида гапириб, уларга иш фаолиятида аскотадиган маслаҳатлар берилди. Тингловчилар фахрийлардан ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

Ўз мухбирумиз

Хурматли юртдошлар!

2012 йилда ҳам "HUQUQ" газетаси Сизнинг
энг яқин ҳамкорингиз бўлиб қолади.
Газетамизга "Матбуот тарқатувчи"
АК ва барча почта бўйимларида обуна бўлишингиз мумкин.

Обуна бўлишга кеч колманг!

НАШР ИНДЕКСИ — 231

Юртимизда жорий йилнинг Президентиниз томонидан "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилинни мулкодлар синфининг кенгайлишига замин яратди. Каттакўргон туман прокуратураси ходимлари томонидан мулк эгаларининг ҳақ-хуқуқарини ҳимоя қилиш, мавжуд мумомларни бартараф этиш юзасидан жойларда давра сұхбатлар, турил тадбирлар үтказиб келинганият.

Уларнинг мурожаатларини тезда ҳал этиш максадида прокуратура телефонига қылпиган мурожаатлар қонуний ҳал этилмоқда. Жумладан, тумандаги "Жайхун" фермер хўжалиги раиси Х.Йўлдошев ўз мурожаатида баълиқчилик ташкил қилиб, тадбиркорлик билан шуғулланмоки эканлиги, аммо ер олишда тўсиқларга дуч келайдиганини айтиб, ёрдам сўраган. Прокуратуранинг араплашви билан мазкур мумоммий ижобий ҳал этилиб, фермер хўжалиги 8 гектар ер майдони ахратиб берилди. Шунингдек, тадбиркорларнинг минерал ўйт, нефт маҳсулотлари олишларидан ҳам амалий ёрдам кўрсаттилди.

Мажаллий ҳокимиёт идоралари ва турли ташкилларнинг баъзи масъул ходимлари томонидан тадбиркорлар таҳдим этган аризалар ўз вақтида ҳал этилмаётгани уларнинг манбаатларига жиддий зиён етказмоқда. Мисол учун, туман

Тадбиркорга мададкормиз

Муслихиддин РАЖАБОВ,
Каттакўргон туман прокурори
ёрдамчиси

Хокимиининг ижтимоий-иктисодий ривожлантириш масалалари бўйича ўринбосари Х.Ризаев "Чарос, Файзи, Чевар" хусусий корхонасини фойдаланишга топшириш ҳақидаги ҳамда фуқаро М.Хабибуллаевнинг паррандачилар Фермер хўжалиги ташкил этишига рухсат бериш ҳақидаги аризаларни муддатидан ҳал қилмаган. Шунингдек, туман ҳокимиининг биринчи ўринбосари ва у ражбарлик қилаётган бўлим мутахассислари томонидан 42 та ана шундай қонунбузилиши холатларига йўл қўйилган. Бундай ҳолатлар белгилини таъминлайди, албатта. Туман ҳокимиининг биринчи ўринбосари К.Хамроев ва ҳокимиининг иктиносий-ижтимоий ривожлантириш масалалари бўйича ўринбосари Х.Ризаев, мутахассис А.Холимовларга нисбатан маймурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгалини.

Жойларда тадбиркор ва фермерларнинг кўпайши қишлокларнинг обод бўлиши, янги иш ўринларининг яратилишига асос бўлаётгани бор гап. Фуқаролар, Е.Кобилова, Ф.Косимов, Н.Мелиев, Ш.Нурматов Б.Шодмонова, М.Рахмонов ва Э.Хайдаровлар тадбиркорлик билан шуғулланай, қишлоқ

ёшларини иш билан таъминлайди, деган мақсадда туман Бандликка кўмаклашши ва ахолини ижтимоий муҳофаза қилиш бўймига кредит ажратилишида амалий ёрдам сўраб мурожаатни муддатидан ҳал қилшишган. Аммо бўлим ходими Ж.Насруллаев бу мурожаатларни безътибор колдирган. Албатта, бу холат ҳам ўзининг қонуний оччини топди.

Туман электр тармоқлари корхонаси бошлиги хусусий тадбиркор Эшназар Болиев ёзган ариза, "Корадарё" электр тармоқлари корхонаси раҳбари "Кадан" МЧЖ мутасаддилари томонидан электр энергияни улаб бериш ҳақидаги хат ётиборсиз колдирилганини боис, корхона бошлиги Ф.Зоирова ҳамда назоратчи Ф.Худойбердиевлар маъмурий жавобгарликка тортилди.

Үтказилган мақзур текширишлар натижасига кўра, аникланган қонунбузилиши холатларини бартараф этиши юзасидан туман ҳокимилигига тақдимнома киритилиб, беш нафар мансабдор шахс интизомий ва маймурий жавобгарликка тортилди.

Тадбиркорларни ўтказилган тезкор-таҳлилий ва қидирув тадбирларида 46 та хукукузарлик холатлари фош этилиб, 37 та жиноят ва 9 та маъмурий ишлар кўзгатилган. Хукукузарлардан жами 348,4 млн. сўмлик дори-дармонлар олиб кўйилган. Шундан 115,7 млн. сўмлигини контрабанда йўли билан чёт элдан кетилирган, 72,8 млн. сўмлигини маҳаллий, 135,8 млн. сўмлигини қалбаки ва 24,1 млн. сўмлигини давлат рўйхатидан ўтмаган дори-дармонларни ишлаб тэтан.

Жорий йилнинг ўтган даврида ўтказилган тезкор-таҳлилий ва қидирув тадбирларида 18 та хукукузарлик аникланиб, жами 118,9 млн. сўмлик дори-дармонлар олиб кўйилган. Ушбу дори воситаларидан 95,5 млн. сўмлигини контрабанда йўли билан чёт элдан кетилирган. Шу тарпи сифатсиз дориларнинг сотувга чуналишининг олди олинди.

Чунончи, Зангиота туманида фуқаро Н.Ўразова ва бошқалар ўзаро тил бириттириб, Козогистон Республикаси худудидан айланма йўллар орқали ҳеч қандай хужжатлари бўлмаган, жами 16,3 млн. сўмлик дори-дармон воситаларини сотиш мақсадида олиб кетаётганиларни ушланган.

Кува туманида фуқаро Х.Омонов ўзининг ёнгил автомашинасида ноконуни равишда чет элда ишлаб чиқарилган 5,2 млн. сўмлик дори воситаларини сотиш мақсадида олиб кетаётганиларни тўхтатти.

Фузор туманидаги "Фурқат" хусусий фирмасига қарашли дориҳона муддати Н.Абдурасулова ва баш ҳисоби Ш.Мардовлар ўзаро тил бириттириб, "Нексия" русумли автомашинада ҳеч қандай хужжатлари бўлмаган, чет элда ишлаб чиқарилган 3,8 млн. сўмлик 26 турдаги дори воситаларини сотиш мақсадида олиб кетаётганиларни аникланиб, ашёвий далил сифати олинган.

Олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида бир қатор дориҳоналарда инсон соглиги учун хавфли бўлган дори воситалари билан савдо қилиш холатларига чек кўйилди.

Жумладан, Юнусобод туманида яшовчи фуқаро Б.Пўлатов ўз уйида Россия Федерациясининг Козон ва Омск шахарларидаги бактериалидори воситалари ишлаб чиқариш корхоналаридан ишлаб чиқарилган, яроқлилир муддатлари ўтган "Альбумин", "Имуноглобулин" ва "Актив иммунный" дори воситаларига қалбаки муддатлар қайд этилган этикеткаларни ёпиштириб, ўзи раҳбарлик қилаётган "ЛИК" иммий ишлаб чиқариш ширкати орқали турли хил давлат корхоналари ва дориҳоналарга нақд пулга сотиб келган. Унинг ўйидан жами 120 млн. сўмлик дори воситалари, мурх ва штамплар, этикеткаларга сана кўйиш штампеллари, думалок мурх, рангли принтер ва компютер, 242 литр этил спирти ва 20,2 млн. сўм нақд пуллар топилди. Ушбу холат юзасидан Б.Пўлатов ва бошқаларга нисбатан ЖКХнинг тегишилди моддалари билан жиноят иши кўзгатилди.

Жиноят иши юзасидан тайинланган экспертиза хуласасига кўра, ушбу дори воситалари Ўзбекистон Республикаси худудидавлат рўйхатига олинмаган, микробиологик кўрсатчилари бўйича мөъёрий хужжатлар талабига жавоб бермаслиги аникланди.

Шунингдек, жиноят иши бўйича олиб борилган дастлабки тергов ҳаракатлари давомидан Б.Пўлатовдан сифатсиз дори воситаларини олиб, сотиш билан шуғулланган бир қатор дориҳоналар аникланиб, жиноят ишлари кўзгатилди.

Бундан ташқари, Департамент органлари томонидан давлат рўйхатидан ўтмасдан ва маҳсус рұксатномасиз дори воситалари ва тибий буюмлар билан савдо қилиш холатларига барҳам беришга қаратилиган тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Янгиқурон туманида фуқаролар С.Тургунов ва Р.Абдураззоқловлар давлат рўйхатидан ўтмасдан, маҳсус рұксатномасиз жами 1,1 млн. сўмлик дори воситалари билан савдо қилаётганиларни аникланиб, ушбу дорилар ашёвий далил сифати олиб кўйилган.

Дангарга туманида фуқаролар И.Туранов ва М.Нигматов ҳам низорат қилинмайдиган даромад олиш мақсадида белгиланган тартибида рўйхатдан ўтмасдан, ҳеч қандай хужжатлари бўлмаган, чет элда ишлаб чиқарилган дори воситаларини Тоҳикистон Республикасидан ноконуни йўллар билан олиб ўтган вактида ушланди. Улардан истеъмолга яроқизсиз тартибида фуқароларга амалий кўйам берилмоқда.

Рамат Рахабов ҳам қонунларни четлаб ўтган ҳолда даромад топишни маъқул кўрди. Шу ништада ўзига тегиши "Матиз" автомашинасида киракашлик кила бошлади. Вазирлар Мажхамасининг "Транспорт соҳасидаги фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисидаги низомларни тасдилаш ҳақида" ги Карори тадбирларига зид равишда лицензия олиниши шарт бўлган фаолият билан маҳсус рұксатнома олмасдан шуғулланни келганлиги учун жиноят

Мамлакатимиз ички бозорини қалбакилаштирилган, сифатсиз, давлат рўйхатидан ўтмаган дори воситалари ва тибий буюмлардан ҳимоялаш, сотилишининг олини олиш ҳамда ушбу соҳага она қонунлар, Президент ва Ҳукумат қарорлари бажарилишини назорат қилиш ҳамда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида Баш прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти органлари томонидан бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Сифатсиз дори воситаларидан эҳтиёт бўлинг

Шерзод ИМОМОВ,
СВОЖДЛҚК Департаментининг бўлим бошлиги ўринбосари

Қимматга тушган қилмиш

Муҳаммаджон ТОЖИБОЕВ,
СВОЖДЛҚК Департаментининг
Қўшкўпир туман бўлими бошлиғи

ишлари бўйича Кўшкўпир туман суди томонидан 2010 йил 16 декабрда маймурий жазога тортилганлиги унга кўрсанади. Яна ноконуни фоалият кўрсатишида давом этиди. Аммо бу узоқ чўзилмади. Кўшкўпир туман ДСИ ва ЙХХБ ходимлари томонидан ўтказилган тадбирда унинг ноконуни фоалияти тегиши тартибида хужжатлаштирилди. Унга нисбатан жиноят иши кўзгатилиши, жазо тайинланди.

Кўшкўпиринг "Оқдарбанд" қишлоғида яшовчи Ўғилжон Давлатова ҳам ноконуни йўллар билан даромад ортишириши маъқул йўл деб билди. Истеъмолга яроқлилир сифат сертифиқатига эга бўлмаган, кўлбола усуслу тайёрланган пахта ёлгарини савдога чиқарганида унинг вижидон кўйналмади.

Департамент ходимлари томонидан ўтказилган тадбир унинг ноконуни фоалиятига чек кўйди. "Гозовор дехқон бозори" МЧХнинг орқа тартибида пиёдалар юрадиган йўлак бўйича 1,1 ва 2 литрлик елим идишларга кўлбола усусликни яхшилаштирилиб, мумалала киритилган 223 килограмм пахта ёллари "Ўзстандарт агентлиги" Хоразм Синов ва Сертификатлаш маркази давлат корхонаси томонидан ўрганилганда стандарт талабларига жавоб бермаслиги аникланди.

"Semurg Oil" хусусий корхонасига қарашли АЕҚШ оператори Қархамон Маткаримов ана шундайлар сирасига киради. Мабодо, у факат ўзини ўйламаганди соттаган бензин маҳсулотларидан тушган нақд пулларни ҳадеб назорат касса машинасидан ўтказишни унугтиб кўявермасди. "Кинғир иш келтириш ташвиш", дейдилар. Қархамонга ҳам бу одати қимматга тушди.

Навбатдаги харидорга 220 минг сўмлик бензин маҳсулотлари сотиб, шундан 2 млн. 903 минг 350 сўмникин назорат касса машинасидан ўтказиш яна "хотириасидан кўтарилиди". Буну қарангни, бу харидор оддий харидор эмас, қонун ҳимоячиси эди. Шу асосдан Қархамоннинг кирдикорлари фош бўлди.

"Semurg Oil" хусусий корхонасига қарашли АЕҚШ оператори Қархамон Маткаримов ана шундайлар сирасига киради. Мабодо, у факат ўзини ўйламаганди соттаган бензин маҳсулотларидан тушган нақд пулларни ҳадеб назорат касса машинасидан ўтказишни унугтиб кўявермасди. "Кинғир иш келтириш ташвиш", дейдилар. Қархамонга ҳам бу одати қимматга тушди.

Навбатдаги харидорга 220 минг сўмлик бензин маҳсулотлари сотиб, шундан 2 млн. 903 минг 350 сўмникин назорат касса машинасидан ўтказиш яна "хотириасидан кўтарилиди". Буну қарангни, бу харидор оддий харидор эмас, қонун ҳимоячиси эди. Шу асосдан Қархамоннинг кирдикорлари фош бўлди.

Унинг кимматга тушган ҳоли ҳамда қонунни фоалиятни ўтказишни яхшилаштириши мақсадида киритилган тадбиркорлик киритилган тадбиркорликка доир конунлар, уларда кўрсатишириш мақсадида кўплади. Шу низорат қилинмайдиган даромад олиш мақсадида белгиланган тартибида рўйхатдан ўтмасдан, ҳеч қандай хужжатлари бўлмаган, чет элда ишлаб чиқарилган дори воситаларини Тоҳикистон Республикасидан ноконуни йўллар билан олиб ўтган вактида ушланди. Улардан истеъмолга яроқизсиз тартибида фуқароларга амалий кўйам берилмоқда.

Рамат Рахабов ҳам қонунларни четлаб ўтган ҳолда даромад топишни маъқул кўрди. Шу ништада ўзига тегиши "Матиз" автомашинасида киракашлик кила бошлади. Вазирлар Мажхамасининг "Транспорт соҳасидаги фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисидаги низомларни тасдилаш ҳақида" ги Карори тадбирларига зид равишда лицензия олиниши шарт бўлган фаолият билан маҳсус рұксатнома олмасдан шуғулланни келганлиги учун жиноят

Мамлакатимиз ички бозорини қалбакилаштирилган, сифатсиз, давлат рўйхатидан ўтмаган дори воситалари ва тибий буюмлардан ҳимоялаш, сотилишининг олини олиш ҳамда ушбу соҳага она қонунлар, Президент ва Ҳукумат қарорлари бажарилишини назорат қилиш ҳамда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида Баш прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК Департаменти органлари томонидан бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Ижтимоий мухофаза бош мақсад

Ногирон болаларнинг ижтимоий мухофазасини таъминлаш мақсадида Бухоро вилоят ҳокимининг жорий йил 8 октябрдаги фарманишига биноан, 10 октябрдан 10 ноябрға қадар вилоята "Ногирон болаларни ижтимоий мухофаза қилиш" ойлиги деб ёзлон қилинди.

Ойлик мобайнида ногирон болалари бўлган оиласларни ўрганиб, моддий жihatдан но-чор оиласларни иктисолидӣ кўллаб-куватлаш, ногирон болаларга тиббий ёрдам кўрсатиш, зарур тиббий жиҳозлар билан таъминлаш, "Муруват уйи", "Болалар уйи" хамда вилоятдаги барча маҳсус мактаб-интернатлар, маҳсус мактабгача таълим мусасасаларининг моддий-техника базасини, болалarga яратилган шарт-шароитларни ўрганиб, мавжуд камчиликларни бартараф қилиш, шунингдек, ногирон болаларнинг маданий дам олишларини ташкиллашириш каби бир қатор чоратадирилар кўзда тутилган.

Ногирон бола алоҳида меҳрга, этиборга муҳтоҳ бўлади. Улар ҳам жамиятнинг тўла ҳуқуқли аъзоси сифатида ўз ҳақ-ҳуқуқларига эга.

Вилоят прокуратураси томонидан ногирон болаларни согломлаштириш ва ижтимоий мухофаза қилиш борасидаги ишлар ахволи, шунингдек, жисмоний ёки руҳий ривожланишида нуқсони бўлган болалар учун ихтиослаштирилган давлат таълим мусассалари ҳамда "Муруват" ва "Бола-

лар" уйларida ногирон болаларнинг тиббий-ижтимоий реабилитациясини таъминлашга оид қонунлар ижроси ўрганилиб, таҳлил қилинганда бу борада бир қатор камчиликларга йўл кўйилганини хамда жиддий қонунбузилиши хотларни аниқланди.

Қонун талабига кўра, 16 ёшгача бўлган ногирон вояга етмаганлар ногиронлигини ўз вақтида аниқлаш ва хисобини юритиш ишларни соғлиқни саклаш ҳудудий бўйимларни томонидан таъминлашини кепрек бўлса-да, аммо бу ишлар лозим даражада ижро этилмаган. Жумладан, Бухоро туманида истиқомат қўлувчи Ш.Умарова ўз вақтида тиббий кўриқидан ўтказилмаганини натижасида ногиронлик кечи-кеб белгиланган. Ёки Когон шаҳрида яшовчи, асосли ташхис билан хисобда турувчи, 1995 йилда туғилган, болаликдан ногирон Д.Дурдиев 2011 йил апреда 16 ёшга тўлган бўлса-да, текшириши кунига кадар унга ногиронлик гурухи тайналманмаган. Холбуки, ногиронлини белгилаш, таъбир жоиз бўлса, жиддий ижтимоий ҳодисадар. Ногиронлини белгилашдаги хатолик ижтимоий адолат принципларининг

бузилиши баробарида маблагларни нотўғри сарфлашишига олиб келади.

Болаларда тугма нуқсонларни эрта аниқлаш, ҳомиладор аёлларда ҳомиланинг тўғри ривожланишини текшириш, ҳомиладор аёлларни малакали тиббий кўриқидан ўтказиш ва аниқланган касалликларни согломлаштириш ногиронликинг олдини олишнинг самарали йўлидир. Афсуски, баъзи жойлarda бу борада лоқайдик килинаётганига дуч келинди. Бу ташвиши ҳол, албатта. Масалан, Пешку туманида 2011 йилда туғилган болаларнинг 15 нафарида тугма нуқсонларнинг мавжуд ёки йўқлигини таълимнига оқибатида вояга етмаганлар орасида тугма ногиронлика нисбатан ортирилган ногиронлик сони кескин ошган.

Вилоятимизда 7 та маҳсус мактаб-интернатда 1967 нафар, Бухоро шаҳридаги 32-сонни "Мехрибонлик уйи"да 96 нафар, "Муруват уйи"да 151 нафар бола таълим-тарбия олмоқда. Ўн олти ёшгача

бўлган ногирон болалар сони 2011 йил 1 сентябрь ҳолатига 3569 нафари ташкил килади. Шундан 2550 нафари ўқиши лозим бўлган болалардир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 13 майдаги "Ўзбекистон Республикасида умумий ўрта таълимни ташкил этиш тўғрисида"ти Каорининг ижроси таъминлаш мақсадида Халқ таълими вазирлигининг 2003 йил 3 ноябрядаги 159-сонни бўйрги 2-иоловасига асосан жисмоний ёки руҳий ривожланишида нуқсони бўлган, шунингдек, узоқ вақт даволанишга муҳтоҳ бўлган болаларни уйда ўқитиш тўғрисидаги йўрикномага асосан 2010-2011 ўкув йилда 475 нафар ногирон болаларга уйда ўқишига руҳсат берилган. Бирор, бу борадаги ишларни ҳам қоникарли баҳолаб бўлмайди.

Чунонки, Пешку туман XТБ ходимлари томонидан уйда таълим олувчи ногирон ўқувчиларга таълим беришда самарали усуулардан фойдаланилмаган. Таълим-тарбия ишлари ногиронларнинг жисмоний ва руҳий имкониятларидан келиб чиқиб йўлга кўйилмаган. Масъул ўқитувчиларнинг таълим бериш билан боғлиқ иш режала-

Муҳиддин ВОХИДОВ,
Бухоро вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси

Мамлакатимизда инсон эркинлиги, ҳуқуқи олий қадрият сифатида эътироф этилган. Буни таъминлаш эса фуқаролик жамиятининг бош мақсадини информалайди. Зотан, ўз эркинлиги, ҳақ-ҳуқуқлари ҳимояланган жамиятда тинчлик, тенглик, фарононик барқарор бўлами.

Албатта, шунга кўра буғунги ҳалқ бўндан ўн беш-йигирма йил аввали оммадан тубдан фарқ қилади, десак ҳато бўлмайди. Ҳусусийлаштиришга бўлган эътибор, мулқдорлар синфини шакллантириш, чорачилик ва тадбиркорликни кўллаб-куватлаш ва ривожлантириш борасида давлатимиз томонидан яратилаётгандар, имкониятлар меҳнатсевар ўзбекистон халқига ҳар жihatдан кўтариники кайфият ва шишаётга бағишлиайди. Бугун прокурatura зиммасига ўзи ва давлат манфаати йўлида куйб-ёнб ўшишдан толмайдиган эллининг қонуний ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоялаш юқлатилган экан, адолатни асосий мезон билди ишламоғимиз шарт. Зоро, давлатимиз ҳуқуқий ислоҳотларни давр табакида даражасига бежис олиб чиқмади, истиқпол ийларидан прокуратура органларини касбига содик, ҳарол ва иқтидорли ходимлар билан тўйдирлишга бўлган эътибор эътирофа азрилди.

Фуқароларнинг ҳуқук ва эркинларни, жамият ва давлат манбаатларни ҳимоя қилиш борасида жорий йилларнинг ўтган даври мобайнида биргина Норин туман прокурaturasi томонидан бир қатор текширишлар ўтказилди. Натижасига кўра, қонунга зид бўлган ҳужжатларга протестлар киритилди. Ўндан ташқари, фуқаролар ишлари, солиқка оид қонучилик ижроси юзасидан ҳамда вояга етмаганлар билан ишлар борасида олиб бориладётган назорат кузатув ишларини куҷайтириш кўзланган мақсадларда

Олий мақсад рўёби қонун истуворлигига эришишда

ижобий натижага бермокда.

Шу ўринда "Фуқароларнинг мурожатлари тўғрисида"ги Конун ижроси устидан олиб борилган текширишларга эътиборинизни қаратсан. Ҳусусан, ўтказилган текширишлар натижаларига кўра қонунбузилиши хотларини бартараф этиш юзасидан 2 та таҳдимнома киритилди. 2 нафар шахс интизомий, 4 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди.

Жумладан, юкоридаги қонунчилик ижроси туман қишлоқ ва сув ҳўжалиги бўйлимида ҳам ўрганилиб, бир қатор камчиликлар аниқланди.

Чунончи, бўлим бошлиғи, ўринbosari va mutaxassislarini томонидан фуқarolarni kabul qiliishi жадвали ишлаб ишлаб чиқилмаган. Fуқarolop va yordik shaxslarining murojaaatlariни kaid etish kitobini yorditish ҳам ўldajuda koliq ketgan. Shuningdek,

бўлимга келиб тушган аризалар бўйича унинг муаллифи билан сухбатлашилмаган. Уни ўрганиш бўйича мутахassislar ўз ҳулоасини бермagan. Бундан ташқари, аризаларга тегишиларга тартибида жавоблар иборилмаган.

Масалан, Норин тумани "Пахтакор" ММТП худудидаги "Нозимахон ДТИ" фермер ҳўжалиги раҳбари Ш.Назиро ва бўлимга 1 гектар ерга картошка экишга руҳсат сўраб ариза берган бўлиб, ушбу муроҷаатни қонуний ҳал этиш бўлиб бошлиғи ўринbosari Ф.Тўйчиевнинг зиммасига юқлатилган. Аммо ушбу ариза ижроси томонидан ўрганилмаган, текшириш кунига қадар муаллифга ёзма равишда жавоб юбилимаган.

Шунингдек, туман прокурaturasi томонидан туман ҳокимигига келиб тушган муроҷаатлар ҳам ўрганиб чиқилиб, қатор камчиликлар борлиги аниқланди.

Мисол учун, "Тегирмонбоши" МФДиЯ яшови Ж. Йўлдошевнинг аризаси туман ҳокимигига бош мутахassisasi Ф.Абдунаబиевга ижро учун чиқарилган бўлиб, унда туманғаз филиали мансабдор шахслари томонидан табиий газ ҳаки учун фуқаролар томони-

Шавкатжон АБДУЛЛАЕВ,
Норин туман прокурори

дан тўланётган маблағлар ўзлашибир ўюборилаётгани, бунга чора кўриш лозимлиги кўрсатилган. Аммо негадир Ф.Абдунаబиев бу аризани ўрганишни хоҳламаган. Шундай бўлганидан кейин, муаллифга жавоб ҳам йўлланмаган.

Давр фермер ва тадбиркорликни ривожлантириш, уларнинг кенг кўламли фаолияти учун етарли даражада шарт-шароит яратиш алоҳидар эътибор қаратишни таъзозада. Шу нуткот назардан олиб борилган текширишлар юзасидан бир қатор мансабдор шахслар келгисида қонунни бузмаслик хакида расман огоҳлантирилди. Кичик ва ўрта бизнес субъектлари манфаатлари, химоясиги жайдид эътибор қаратигина колмай аҳолининг кам таъминланган қатламини ижтимоий ҳимоя қилиш, иктисолидӣ ва ҳуқуқий ислоҳотларни рўёблашириш, ҳокимият, мажхоби, ғафолари ҳамда ўкув юртлари билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бундан-да ютукли, ойдин йўлларга бошлаши муқаррардир.

Зотан, юртимизда барча жабхаларда қонун истуворлигига эришил олий мақсадда айланган. Бу борада эса аҳоли ва ҳуқуқни мухофаза қиливчи органлар ҳаракатларини мухассамлаштириш, ҳокимият, мажхоби, ғафолари ҳамда ўкув юртлари билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бундан-да ютукли, ойдин йўлларга бошлаши муқаррардир.

Ижобий кўрсаткичларга эришилмокда

Исмоил РАХИМОВ
Навоий вилоят прокуратураси
бўлим бошлиғи

Дарчақиат, инсон — табиат гүлтожи. Табиаттннг барча инь-омлары мана шу олий мавжудот учун яратилган. Албатта, инсон ҳам бу неыматлардан табиат жамият қонунларини бузмаг ҳолла фойдаланмоган шарт. Йүкса, ийлүк түйгүннен катоси учун жавоб берииш мүккәррар. Шундай экан, ҳар бир шахс ўзү яшаёттан жамият қонунларига мувофиқ хәл кечиримғози, яратилган шарт-шароитта вак имкониятларни құдралаб, ўзининг бурая маңыздылытын ҳис этиб шамаголи лозим.

Айни пайтда мамлакатимизда кўлга киритилаётган юксак натижапар, ижобий кўрсакчиликнан кузатиб, қалбимиз чексиз гурурга ифтихорга тўлади. Ўзбекистон Республикаси Жазони ишро этиши тизими ҳам мамлакатимизда рўй берадиган ривожланишларда муввафқиятли иштирок этмоқда.

Истилол йилларда юртимиздә озодликдан маҳрум этилганлар сони дунё миёсайды да энг паст күрсаткышчи ташкил этиши, янын ҳар ўз миннен нафар ахолига 166 кишининг туғри келиши, бу борадаги ишларимизнинг самарали олиб борилаштылганлигидан да-латап беради.

Жумладан, вилоят ИИБ ЖИЭБ қарашы 46-сонли колония фаолигига назар ташласак, колониянда маҳсус контингенттін ахлоқан қайта тарбиялашы, маңынай вай хүкүмий билімлар шуклалантиришга, миллій қадрятларимиз үзілесінде Ватанға бұлған меҳр-мухаббаты қысларини, ижтимои фойдалы мемлекеттің қызықшиларини нақда күчайтиришга қаратылғандар. Қатар вазифалар белгилілаб чи-кілган.

Колонияда мингдан зиёд иш-үринларига эга бўлган ишлабчиқариш корхонаси мавжуд. Шу үринда айтиш лозимки, этаплоркали келтириладиган маҳ-

т бўлимида 16 нафар малака-
и шифокор меҳнат қиласи
ларнинг 8 нафари олий тои-
рали мутахассислардир.

“Марказий маърифат хона-
и” ҳамда бадиий, ҳукукий, та-
ихий, маънавий-маърифий
азгулзарла боир да Президент
сарларидан ташкил топган
100 дан ортиқ адабиётлар
амлангандаги кутубхона махмү-
ар иختиёрида. Мазкур кутуб-
хонага 1200 нафардан ортик
итобесевар доимий аъзз-
исблонади.

Колониядай жазо муддатини таётгандар, айнисса, норасий диний-экстремистик ташитиллор таркибида хиноянадир эттан маҳкумлар иштиёккада дунё динглар тарихи таёнбанавий, маърифий исломомаълимоти, миллий истиқтол оясининг асосигу қаратиглган олда режали давра сухбатлаштиши ташкил этиб турилади.

Махкүмларни озодликка ёралаш, озод бўлгандан кепин ишга жойлаштириш ва турнуга мослашишларига ёрдам бериш бўйича ҳам самаралилар олиб борилмоқда. Якинда жазо муддатни ўтаётган таҳкумлар билан вилоят хоҳимлиги хузуридаги ижтимоий таъсирини кўнглика маркази, вилоятни оғлакни саклаш бошқармаси, озодликка кумаклашув маркази ва ходимлари иштирокида учун ашув бўлиб ўтди. Бундан ташвишлари, истиклолингнинг 20 йиллик таъсири арафасида вилоятни изда яшаб, ижод килаётган таъсирин санъаткорлар, жамоат ташкилотлари билан "Буюк шаҳри мукаддассан, мустаклак шаҳри" шиори остида маънавий-тарифий тадбир ташкил этилди.

Вилойтимиздаги бадий жа-
лоалар, хоразмлик санъаткор-
тар намоиш эттан концерт дас-
тулари янада кизиқарали
йўди. Айниска, Ўзбекистон халқи
худости, ИИВ қошидаги "Кал-
он" студияси раҳбари Ёдгор
Хайдиев, Ўзбекистонда хизмат
турсатган артист, комик актёр
олигиб Жоҳиевларнинг ташрифи
таддияни кизиқиши ўтгиди.

Айни пайтда колонияда "Жа-
олатга қарши маърифат", "Ис-
ъод-2011" республика кўрик-
инловлари ҳам ўтказилди.

Жазони ижро этиш тизими-
нг асосий мақсади вактн-
дик жамиятдан ахралиб,
зодликдан маҳрум этилган
ахумумларни ахлокан қайта
орбиялаб, уларнинг билим ва
маддий тажрибага, ўзининг
устаҳкам фикрига эга бўлганд,
унунга итоаткор, айб қўлса-
ло, бошини силаётган, бахти-
ни тиләтган шу она Ватанинг
унусини фарзандлари бўлиб
жамиятга қайтишларига эри-
шидир.

Истиқоллининг ўтган йигирма йили юрташларимиз учун азалий орзулаар рўёбга чиққан йиллар бўли, десак муболага бўймайди. Биргина мисол, мамлакатимизда соғанини сақлаш тизимишни ислоҳ қилин Давлат дастурининг изчина амала гоширилиши юртимиз аҳолисининг саломатлигини асраш билан бирга ўсиб келадиган ёш авлодининг ҳам маънан, ҳам жисмони баркамол бўлиб vogя етишида муҳим омили бўлиб хизмат қиласетганига барчамиз гувохимиз.

Доимий назоратда

А.СУБАНОВ,

Айника, замонавий ускуналар билан жиҳозланган поликлиникалар-у шифохоналардан ташқари ахолига тез тиббий ёрдам кўрсатиш муассасаларининг кайта ислоҳ килинганин ҳам сўнгти йилларда соглиник сакланг тизимида ги ижобий ўзғаришлардан дарак бериб турибди. Шу маънода биргина Тошкент вилоятининг ўзида айни пайтда 85 та тез тиббий ёрдам подстанциялари ва 18 та тез тиббий ёрдам бўлими фаолият юритиб келмоқда.

Шундай бўлса-да, Тошкент вилоят прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 21 майдаги “Тез тиббий ёрдам кўрсатиш тизими фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида”ги Караби, “Фуқаролар соглигини саклаш тўғрисида”ги ҳамда “Бюджет тизими тўғрисида”ги Қонунларнинг ихроси юзасидан вилоят соглигидан саклаш бошкармаси тизимидаги тез тиббий ёрдам кўрсатувчи муассасаларда ўткизилган текширишлардага айрим қонунбузилиши ҳолатлари аниқланди.

Жумладан, тез тиббий ёрдам муассасаларига қарашли 227 санитар автомашиналардан 36 таси ёки 15 физији зарур эхтиёт кисмлар ва ёнгилги-мойлаш материаллари билан уз-луксиз таъминланмаганилиги натижасида яроқсиз ахволга тушиб қолган. Янгилик туман тиббите бирлашмасига қарашли тез тиббий ёрдам бўлимида эса 2009-2010 йамда 2011 йилнинг етти ойида маҳсус тез тиббий ёрдам автомашиналаридан бошқа максадларда фойдаланилганлиги натижасида 4,1 млн. сўмлик 3671 лифт ёнилиги маҳсулотлари максадсиз сарфланниб, ҳисобот ва спидометр кўрсаткичлари бўйича 189,7 минг тонна 125 лифт ёнилиги маҳсулотлари асоссиз ҳисобдан чи-карилган.

Бундан ташкири, туман тибиёт бирлашмасининг мансабдор шахслари томонидан 2011 йил август ойдай жорий йилнинг июн-июль ойлари учун 50 нафар ишчи-хизматчиларга хисобланган жами 6,9 млн. сўмлик иш хақи уларнинг тўлов ведомостидаги имзоларини қалбакилаштириш, июн ойи учун бўлим Фельдшерлари З. Содиковага 277,3 минг ҳамда К.Худоёровага хисобланган 177,9 минг сўм иш хақлари эса уларнинг пластик карточкаларига тўлиқ ўтказиб берилган бўлсада, қайтадан уларнинг номига тўлов ведомостини расмийлаштириш йўли билан 455,2 минг сўм маблаг талон-торож этилган

Шуннингдек, мусасасаларда ишловчи шифокор ва ўрта тиббиёт ходимларининг тибиёти соҳасидаги билими ҳамда малакасини мунтазам ошириб бориш ишлари тўғри йўлга кўйилмаганилиги, уларнинг соҳавий билим даражаси настияни ҳамда малаканинг етариф эмаслиги ўз навбатидага тез тиббий ёрдам ишини ташкил этиш ва кўрсатилган хизматлар сифатига ўзининг салбий таъсирини кўрсатган. Оқибатдан эса, тиббий хизмат кўрсатиш, ташхис кўйиш, даволаш ишларида қонунбузиши, ҳозаларни келип чиқсан.

Масалан, жорий йилининг ионга ойида Бекобод шаҳар тиббиёт бирлашмасига қарашли тез тиббий ёрдам бўлими шифокори томонидан хизмат машинасида бўлумга олиб келинган фуқаро Б.Квашнин етарлича кўридан ўтказилмай, руҳийасаб касалликлари диспансерида даволанадиган беромлар тоифасига кирмаса-да, у њеч бир асоссиз диспансерга, кейин эса ўйига кайтариб юборилган. Натижада беромлар икки кундан кейин вафот этган.

Вилойт прокуратураси органлари томонидан бу борада ўтказилган текширишлар натижасига кўра, ноконки ўхжатларга нисбатан 20 та протест кетилирилаб, иккунчанган қонун-бузилиши холатларини бартараф этиш тўғрисида 21 тақдимнома киритилди. 22 нафар шахс мазмурий, 185 нафари интизомий, 92 нафари эса моддий жавобгарликка тортилди. Етказилган 4991 минг сўмлик зарар айбдор шахслардан ихтиёрий равишда ундирилиб, жиддий қонунбузилиши холатлари бўйича 2 та жинойи ши кўзгатилди.

№	Прокуратура органларин	Ишонч телефонлари
1.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси	Код: 8371 232-43-91 232-45-40
2.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги СВОЖДЛКК Департаменти	Код: 8371 233-84-20
3.	Андижон вилоят прокуратураси	Код: 8374 224-06-09
4.	Бухоро вилоят прокуратураси	Код: 8365 223-74-79
5.	Жиззах вилоят прокуратураси	Код: 8372 226-09-62
6.	Кашкадарё вилоят прокуратураси	Код: 8375 221-07-82
7.	Коралкагистон Республикаси прокуратураси	Код: 8361 222-26-39
8.	Навоий вилоят прокуратураси	Код: 8436 225-07-17
9.	Наманган вилоят прокуратураси	Код: 8369 226-23-02
10.	Самарқанд вилоят прокуратураси	Код: 8366 235-07-34
11.	Сирдарё вилоят прокуратураси	Код: 8367 223-38-22
12.	Сурхондайдар вилоят прокуратураси	Код: 8376 223-20-36
13.	Тошкент шаҳар прокуратураси	Код: 8371 271-12-26
14.	Тошкент вилоят прокуратураси	Код: 8371 277-76-18
15.	Фарғона вилоят прокуратураси	Код: 8373 224-04-80
16.	Хоразм вилоят прокуратураси	Код: 8362 227-45-71

Бундан ташкир, фуқароларнинг имтиносомас муроҳаатлари-ни кундалик навбатчилик асосида қабул килиш бўйича барча туман-шаҳар прокуратураларида ишонч телефонлари ташкил этилган.

Сизнинг хукуқ ва қонуний манфаатларингиз тезкорлик билан
химоя қилиниши таъминланади.

ҚИЛИНГАН ҲАРАЖАТ ҚОПЛАНАДИМИ?

Биз оиласа түрт нафар фарзандамиз Мен фарзандлар ичиде энг кассасынан. Колган уч укәм ҳали мактабда ўқишиди.

Яқында отамиз вафот этиди. Дағы маросимини онам билан бирга ўтказылды. Эшитишими, дағы маросими учун ҳам давлат томонидан пул тұлашар экан. Шу түримі?

Шокир Умматов, Қызылорда тумани

Бұндай нафака тұлови қақиетдан ҳам мавжуд, Республика Вазирлар Маҳкамасыннан 2011 йил 14 июндағы қароры билан тасдикланған "Дағы этишига нафака тайинлаш ва тұлаш тартиби түгрисіда"ғы Низом талабарларiga күра, нафака:

а) давлат пенсияси олувчи пенсиянен;

б) давлат ижтимоий нафакаси олувчи фуқаро;

в) ходим ёки унинг қарамо-

идаги оила аязоси;

г) бола ҳәйтіннинг биринчи ҳафтасы мобайнида вафот этгандыңда ёки үлкі бола туғилғанды (перинатал үлім);

д) иш билан банд бўлган ёки банд бўлмаган шахс, фуқароларнинг айрим тоифалари гира тегиши бўлган шахс ёки бола вафот этгандан тақдирда тайинланади.

"в" бандда кўрсатилган шахс вафот этгандына нафака корхона, муассаса ёки ташки-

лот томонидан тайинланади. Колган ҳолларда эса, Республика Молия вазирлары ҳузури даги бюджетдан ташкари Пенсия жамғармасыннинг туман (шаҳар) бўйимлари томонидан тайинланади.

Нафака мархумининг әрига (хотинига), ота-онасига, фарзандларига ва бошқа қариндошларига ёки мархумининг конуний "вакилига", бундай шахс бўлмаган тақдирда эса - дағнин амалга ошириш мажбуритини зиммасига олган бошқа шахсга тайинланади ва тўланади.

Нафака учун унга бўлган ҳуқук юзага келгандан кейин бўй мобайнида мурожаат қилиш мумкин.

ҮЙ-ЖОЙ ОЛИШЛАРИ МУМКИНМИ?

Ота-онасиз қолган, лекин бири ўн саккиз, иккичинчи ўн тўқуқизга кирган, турар жойлар бўлмаган етим болалар үй-жой билан давлат томонидан тайинланнишга ҳақими? Буни ким беради?

Шоира Косимова, Тошкент шахри

Үзларига бирактирилган турар жойга эга бўлмаган ва турар жойга мухтоҷлар сифатида хисобда турган етим болалар, ота-она қарамогидан маҳрум бўлган болалар, улар тоифасига кирадиган 18 ёшдан 23 ёшгача бўлган шахслар Вазирлар Маҳкамасыннан 2010 йил 2 августандаги қарори билан тасдикланған "Етим болалар ва ота-она қарамогидан маҳрум бўлган болаларни турар жойлар билан тайминлаш тартиби түгрисида"ғи Низомда назарда тутилган тартибда турар жой олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Етим болаларга ва ота-она қарамогидан маҳрум бўлган болаларга турар жойлар Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шахар ҳокимликлари томонидан мақсадли коммунал үй-жой фондидаги уйлардан ёки вакътинча фойдаланилмаётган, давлат мулиқ бўлган ёткоҳоналардаги, үй-жойлардаги ҳамда кўп квартиralардан берилади.

"Ҳар ким ўз шаъни ва обўсига қилинган тажовузлардан, шахсий ҳаётига аралашишдан ҳимояланыш ва турар жойида лаҳасизлиги ҳуқуқига эга.

Ҳеч ким қонун назарда тутган ҳоллардан ва тартибдан ташкари бироннинг турар жойига кириши, тинтуб ўтказиши ёки уни кўздан кечириши, ёзималар ва телефонада сўзлашувлар сирини ошкор қилиши мумкин эмас".

(Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 27-моддаси)

Мен бундан түрт ыйил аввал пенсияга чиқкан заман. Бутун умр давомида ишлаб келганинг үчүн уйда бекор ўтириш ёқамаятти. Шунинг учун хусусий тадбиркорлик билан шугуулланмоқчиман. Айтинг-чи, мен бу билан қаेरғадир ишга кирмасдан, шундай ишлаб үзүм мустақил даромад олсан, пенсияни ҳам тўлиқ миқдора олишим мумкини?

Курбонали Ўқтамов, Нарпай тумани

Пенсионернинг мустақил даромади

Бұндай фаолият билан шугуулланган холда пенсияни тўлиқ миқдорда олишингиз сиз қандай тоифадаги пенсионерлар қаторига киришингизга боғлиқ.

а) Иккичинчи жаҳон уруши ногиронларига, қатнашчиларига ва уларга тенглаштирилган шахслар;

б) Иккичинчи жаҳон уруши йилларida ҳарбий хизматни ўтаган ёки фронт орқасида ишлаган шахслар;

в) I va II гурух ногиронлари;

г) Чернобыль халокатидан зиён кўрган шахслар пенсиини тўлиқ миқдорда олиши ҳуқуқига эгадирлар. Бу холат Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигидан 2011 йилнинг 30 априлида рўйхатдан ўтказилган "Ишловчи пенсионерларга пенсия тўлаш тартиби түгрисида"ғи Низом билан мустаҳкамланган.

Агарда сиз ушбу тоифага кирмасангиз, хусусий (яқка тартибда) тадбиркорлик билан шугууланувчи ҳамда дехқон хўжаликларида ишловчи пенсионерлар каби пенсияни 50 фоиз миқдорида олиши жаҳли бўласиз.

ЁШ ОИЛАНИНГ АФЗАЛЛИГИ

Мен яқында ўйландым. Ёшим йигирма бешда. Оиласа етти нафар фарзана бўлиб, мен бешинчиман. Ҳозирча шахсий турар жойим ўйқ. Шунинг учун ота-она билан бирга ўшаб келмоқдамиз. Шу сабаби ёш оиласар учун бериладиган имтиёзли креититан фойдаланиб, ўй сотигомукчиман. Эшитишими, бундай кредит олган ёш оиласарга кредитни тўлашла даромад солигидан имтиёз бор экан. Шу түримі?

Жаббор Ахмедов, Бодгид тумани

Амалдаги Солиқ кодексининг 179-моддаси талабига мувофиқ, агар сизнинг солиқ солинадиган иш хақиниз ва бошқа даромадларингиз ёш оила сифатида якка тартибда үй-жойни куриш, реконструкция килиш ва сотиг олиш учун ёки кўп квартирилари уйдаги квартирани реконструкция килиш ва сотиг олиш учун олинганд ипотека кредитларини ҳамда улар бўйича хисобланган фойдаларни қоплаш учун йўналтирилганда мазкур даромадларингиздан солиқ ундирилмайди.

Бу каби, имтиёз "Кишлоқ

куриш банк" акциядорлик тижорат банкининг кредитлари хисобига кишлоқ жойларида намунавий лойихалар бўйича якка тартибда үй-жой курувчи шахслар томонидан олинганд ипотека кредитларини ҳамда улар бўйича хисобланган фойдаларни қоплаш учун йўналтирилганда ҳам амал қиласи. Бирок, шунни унутмаслик лозимига, агар мазкур мол-мulk унга бўлган мулки ҳуқуқи давлат рўйхатидан ўтказилган санадан ёттиборан беш йил ичидаги сотигаси, юкорида назарда тутилган даромадларга белgilanган тартибда солиқ, солинади.

ХУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзингизни қизиқтирган ҳуқуқка оид саволларнинг бўлса бизга мурожаат қилинган. Уларга тажрибали ҳуқуқшунослар жавоб беради. Саволларнингизни «Нуқуқ» газетасининг [«info@nuquq-gazeta.uz](mailto:info@nuquq-gazeta.uz)» электрон почтаси орқали юборишингиз мумкин.

ҚАЙ БИРИ ТҮГРИ?

"Нуқуқ" газетасининг 2011 йил 26 май кунги соннида алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатилган ходимлар муддатидан олдин пенсияга чиқиши түгрисида маълумот берилган эди. Мен ҳам худи шундай тоифадаги шахс бўлганинг әрига учун туман меҳнат биржасига мурожаат қиласи. Лекин у ерадагиар менега тўрт ойда 40 км. узоқликда курилиш ишларини таклиф этишти. Ёшим 59 га этиб қолди. Бундай ишга ярамайман. Шунинг учун пенсияга чиқаринглар десам, газетадаги маълумоти ҳам раб этолмасдан, 14-модда алмақачон ўз кучини йўқотган дейшишмоқда. Менга бу масалада ёрдам беришларнинг сўйрман.

Донакул Холмизраев, Сардоба тумани

Агар 14-модда деганингизда "Фуқароларнинг пенсия таъминоти түгрисида"ги Конуннинг мазкур моддасини наэзда туатётган бўлсангиз, у бекор қилинганда иш ўнда доир пенсияларни муддатидан олдин тайинлаш тартиби белгиланган бўлиб, технологиядаги, ишлаб чиқариши ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қискарсанглигига ўхуд корхонанинг тутгалилганлиги муносабати билан ишдан озод этилган ва ишсиз деб этироф этилган шахслар:

эркаклар — 58 ёшга тўлганда ва иш стажи камидан 25 йил бўлган тақдирда;

аёллар — 53 ёшга тўлганда ва иш стажи камидан 20 йил бўлган тақдирда пенсия олиши ҳуқуқига эга бўладилар.

Коловерса, бу холат, аз Ахолини иш билан тайминлаш түгрисида"ги Конуннинг 25-моддаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1999 йилнинг 7 январида рўйхатта олинганд "Алоҳида асосларга кўра меҳнат шартномаси бекор қилинганда ишдан бўшатилган ходимларга муддатидан олдин пенсия тайинлаш тартиби түгрисида"ги Йўрикнома талаблари билан ҳам мустаҳкамланган. Унда айтилишича, ишдан озод этилган шахслар меҳнат шартномаси бекор қилинган кундан сунъ ўн кун ичидаги ўзларининг яшаш жойидаги Бандликка кўмаклашиш ва ахолини ижтимоий муҳофаза килиш марказига иш кидиривчи шахс сифатида мурожаат килсалар, Бандликка кўмаклашиш ва ахолини ижтимоий муҳофаза килиш маркази ҳамда ходимлари бундай шахсларга уч ой муддат ичидаги, агарда улар ўз календарь кундан сунъ кун мурожаат килсалар, ўн кун мурожаат ичидаги мақбул келадиган ишни топишида ёрдам беришлари керак.

Агар иш кидиривчи шахсларга Бандликка кўмаклашиш ва ахолини ижтимоий муҳофаза килиш маркази томонидан мазкур Йўрикноманинг 6-бандида кўрсатиб ўтилган муддатлар ичидаги иккичи марта мақбул келадиган иш тақлиф қилинмаса, бундай ҳолда улар Бандликка кўмаклашиш ва ахолини ижтимоий муҳофаза килиш марказида иш кидиривчи шахс сифатида олисиз деб этироф этиладилар.

Ахолини иш билан тайминлаш түгрисида"ги Конуннинг 4-моддасига кўра, ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган шахслар учун уларнинг қасб тайёргарлигига мос бўлган, ёши, соғлиги, меҳнат стажи ва аввали мутахассислиги бўйича тажрибаси, янги иш жойининг транспортда қатнаш жиҳатидан куляйлигини инобатга олувиши иш мақбул келадиган иш бисобланади.

Конун нормасини тан олмаётган мансабдор шахслар устидан унинг юкори турувчи органига ёки судга шикоят аризаси билан мурожаат қилингиз мумкин.

НЕЧТАСИДАН ЎТИШ КЕРАК?

Мен яқында никоҳдан ўтаман. Албатта, туман ФХДЕда никоҳни қайда этишдан олдин тиббий кўрикандан ҳам ўтиш лозим. Бир танишининг айтисида, туман поликлиникасида мавжуд бўлган ҳамма врачар кўрикандан ўтиш керак экан. Шундайми? Тиббий кўрикандан қанча вақтла ўтиш керак ва бу кўрик пуллик бўладими?

Эргашали Рустамов, Караби тумани

Республика Вазирлар Маҳкамасыннан 2003 йил 25 августандаги қарори билан тасдикланган "Ниҳоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикандан ўтказиш түгрисида"ги Низом талаблари бўйича, никоҳланувчи шахслар писихик, наркологик, таносил касалликлари, сил касалликли газа оиди. ОИВ/ОИС юзасидан тиббий кўрикандан ўтказиш мумкин эмас".

Тиббий кўрикандан ўтиш муддати никоҳланувчи шахслар тиббий мусасасига мурожаат қилган кундан бошлаб иккича ҳафтадан ошмаслиги керак.

Саволларга ҳуқуқшунос Дониёр ХАЛИЛОВ жавоб берди.

Kизигина кечки таомдан бўшаган қозон-тобоқни шақир-шукур кириб ювар ва паст овозда хиргойи килади:

«Яшагим келади мангулик қадар,

Дилда йўқ, қадар...»

Унинг яшагиси келар, аммо дилида қадар, яъни ўқинч, фам кўп эди. Нариги хонада ўтирган аёл қўшикнинг оҳангига ва сўзларига бефарқ. Юз ифодасида қандайдир заҳархандалик бор. Стол устига ёзилган дастурхона нон бўлаклари ва тиги узун ошхона пичоғи...

Киз ошхонадаги ишини таоммобла, онаси ўтирган хонага кириб келди. Онанинг кайфияти бузук. Ярим соатча аввал у 2-миттитуман қўчаларини айланниб қўйтган ва мана энди нимадандир ранжиб ўтиради.

— Нимадан хафасан? — сўради қиз.

— Ҳамма нарсадан, — жавоб қиди она.

— Бошқалардай ҳаёт кечирсанг бўларди.

— Ҳар кимнинг ўз ҳаётини бор. Мен бошқалардай бўлолмайман. Пешонамга битгани мана шу ёткозхона, мана шу жин ургур 92-хона. Ҳовлим борми? Уйим борми? Эрим борми?..

— Ҳаммасига сабабчи ўзинг.

— Нимага шама қиласыпсан, очиқ айт?

Она бода ўртасида бошланган айтишув кўп ўтмай жанжалга айланди. Энди ҳар иккаласи ҳам қизишиб кетиб, бирорларини ҳақоратлашга ўтиши.

Инсоннинг ҳаёт тарзи кўп нарсани белгилайди. Бу дунёга келиши-кетиш орасидаги қисқагина умрни бирор шоншарага буркаса, бошқа бирор ўзининг килимишига яраша тавки лянатнага дучор бўлади.

Инсоннинг жамиятда ўзини тутиши, ҳулқи ва бошқа жихатларининг шаклланishiшига караб, унинг турмуш тарзини тасаввур қилиш кийин эмас. Масалан, спиртичи имчимиистемол килиб кўчада йиқилиб қоладиган қишининг хона-донида тинч-тотув турмуш бўлиши ҳақиқатдан йироқ. Еки оқшомлари уйдан чиқиб, кўча-кўйда, емакхоналарда дайдиб юрадиган аёлнинг рўзгорига меҳр қўйишга, уни саранжом-саришта саклашга рагбати бўлмайди.

Бундай рўзгордан кут-бара-ка кетиб, файз кўтарилиди. Асима (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ана шундай аёллар тоифасидан. Шу боис, қизи билан чиқиша олмайди. Онани тартиби чакирган Васила кўпинча дакки еб, айтиган гапига пушаймон бўлади.

Уларнинг жанжалидан ётк-хонадаги кўни-кўшиниларга ҳам тинчлик йўқ. Она билан киз ўртасидаги айтишувлар кўпинча кечаси рўй беради. Онага танбех бериш мумкинми? Ким бўлишидан қатъи на-зар шу кизни түқкан, тарбиялаган, дейди бирор. Шу ҳам тарбиями, мен қизнинг ҳаётига ачинаман, куш уясиди кўрганини қилиди, деб этириз болидириро бошқаси.

Бундай кўринидики, қўшинилар Асима билан қизининг ҳаётига бефарқ эмас. Тўғри, гийбат учун мазву топилганидан хурсанд бўлудиган ва кўшиб-чатиб бошқаларга етка-задиганилар ҳам бор. Аммо кўпчилик қўшинилар шу оиласи-нинг ҳам тиниб-тиниб кетишини ўйлаб муҳокама юритилар.

“Куш уясиди кўрганини

Гумроҳлик

ёки ўз боласининг қотилига айланган аёл

Абдурауф ТЕМИРОВ,
Қашқадарё вилоят
прокурорининг катта ёрдамчиси
Норбўта ФОЗИЕВ,
«Нуқуқ»

килади”. Асиманинг кўшиси айтган бу мақол ҳам инсоннинг турмуш тарзига таалуқли. Ўғил бўлсин, киз бўлсин, оиласида қандайдар тарбия олганига караб ўз ҳаётини қуради. Отананинг бир-бирига бўлган муносабатлари мустакил турмуш қадам кўйган фарзандлар учун бамисоли ҳаёт дарслу-

лини. Онажон, мени нотўғри тушунагасан. Бу таъна эмас.

Она сал юмшагандай бўлди.

Балки “онахон” деган сўзининг ҳарорати унинг муз қотган юрганини оз бўлса-да илтитан, шу лаҳзада бўйи бўйига тенг бўлиб, рўпариаси турган қизининг мурғаклик пайтини эслаган, кўксини тутиб оқ сут берган лаҳзаларини кўмсаган-дир.

Васила гўдаклик пайтларида ҳамиша унга “онахон” деб муроҳат қилиларди. Аммо ийлар ўтиб, оиласининг ҳаётига сувуклии оралади. Асима турмуш ўртоги билан ажрашди. Бирор жойда ишлап, ҳалол меҳнат қилиб кун кўриш ўринига кўча кезишини матьқул кўрди ва қизининг тарбиясига ётиб бермай кўйди. Ўзи билан ўзи овора бўлиб қолди. Вахо-ланки, агар истаса ҳаётини бутунлай кайта куриши, қизи билан бирга меҳнат қилиб, ўтаётган ҳар бир кундан завку шавк олганча, топгандарига қаноат қилиб яшашни мумкин эди.

“Яшагим келади...”. Қиз кошик-тобоқни саронжом-са-ришта қилиб келаркан, онасининг авзойига караб хиргойи қилишдан тўхтади. Кўнглидан кўп гаплар ўтиди. Бир томондан онасига раҳми келар, бошқа томондан унинг қилиб юрган ишларни оқлашга ўзида куч тополмасди.

Айтидан Асима ўша оқшом, яъни 2010 йил 11 август куни, кеч соат 9-10 ларда у онасини ёмон йўлдан қайта-ришга яна уриниб кўрди. Ўзи билган тинч-тотув оиласидан, бир-бирига меҳрибон эр-хотинларни, бутун ҳаётини фарзандлари камолига бағишига тарбия-аноларни мисол қилиб кўрсатди. Тўғриси, қиз онасининг бирор номаъқул иш қилиб қўйишдан ва суд олдида жавоб берисидан, жазо олишидан кўркарди. Бунга асоси борди унинг.

Асима Шамиева мұқаддам судланган эди. Жиноят ишлари бўйича Карши шаҳар суддининг 2001 йил 25 январдаги ҳукмига асосан Жиноят кодексининг 25-, 273-моддаси 5-қисми билан айборд деб топилиб, ЖКнинг 57-моддасини кўллаб 7 йилга озодидикдан маҳрум қилинган, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 22 августдаги амнистия актига кўра, жазодан озод этилган. Турмушидан ажрашган. Вақтина чишид.

Босиклик ва мулоҳаза ҳамиша, ҳамма жойда керак. Бунга амал қилмаслик гоҳида жуда ачиниҳа ҳолатларга олиб боради. Инсон қўилган ишидан пушаймон бўлади. Асима ҳам

Суд ҳужжатларида қайд ётилган бундай маълумотлардан Васила хабардордай эди, албатта. Онанинг жазодан кутилиб чишид, озодидикда юрганилиги мамлакатимиздаги қабул қилинган қонунларнинг фақат инсонпарварликка, адоловатга асосланганлигининг на-тижаси эканлигини тушунади. Ва шу бисидан ҳам онани инсофига, дійнагатта чакиравар, тўғри ҳаёт кечиришга ўндради.

Афсуски, Асима қизининг даъватини қабул қилимади.

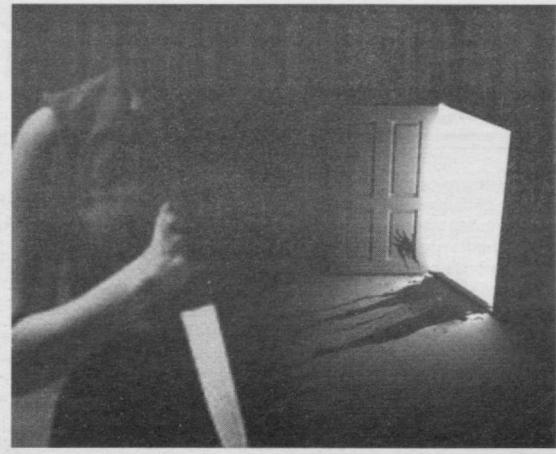
— Яна қамалмоқчимисан? — деди қиз алам билан.

— Менга таъна қилма! — кичкирди газабланган она.

Халқимизда тўй куни қариндошларнинг бараси бир-бирини кўллаб, хизмат қилилади, меҳмон кузатади. Биз ҳикоя қўймоқчи бўлган воқеада эса тўйда қариндошлар маст бўлиб, ўзаро жанжал қилишади. Бу билан ўзиончи кун бўлиб эсада коладиган тўйни ҳасратли кунга айлантирганинг нима дейисиз?

“Ўзбекистон” фермерлар уюшмаси йўта овлу қишлоғига яшовчи фуқаро Қобилжон Оманташев шу йилнинг 15 июнь куни соат 20:30ларда А.Халимов номли фермерлар уюшмаси “Кўкча” қишлоғига синглиси Лобарнинг тўйига қариндошлари билан боради. Ҳудди шу тўйга холосанинг ўйи Шерзод Равшанов ҳам келади. Орадан кўп ўтмай ҳар иккала қариндош ҳам яхшигина маст бўлиб олишган эди.

Чамаси бир соатлардан кўпроқ вақтдан сўнг, Қ.Оманташев билан Ш.Равшанов бир-бириларини қўриб, саломлашиб ўрнига, ҳақоратлашга тушадилар. Тўйхонадан 20-30

ўша оқшом қизи билан айтишиб қолиб, жиддий хатога йўл кўйди.

— Кеч бўлди, энди кўчада нима бор? Ўда ўтири, — илтижо қиди киз.

— Ўргатма.

— Кўнглим ёмон бир нарса-ни сезаяти, чиқма!

— Арапашма менинг ҳаётимга.

Даханаки жанг шиддатли тусла бошлади ва Васила бу ёргу дунёдаги сунгиги галини айтди. Шу гапни айтмагандан, балки омон қолариди. Балки жамиятга фойдаси тегадиган айтди. Шундай қандай ҳаммада ҳаммада ҳаммада...

Инсоннинг дунёга келишидан мақсад нима? Бу саволга жавоб бериш осон эмас. Шунга қарамайди айтишига мумкин эди. Ҳамма ҳаётга келар тонидонданд қолдирилган ёки замондошлари яратадиган моддий ва маънавий бойликлардан баҳраманд бўлади. Ўзи билан ҳаётни яхшилаш учун имл олади, нимадир яратади, қашф этади, ўрганда ишларни яхшилашади. Шундай қилиб келажак авлодга нимадир колдиди. Бундай қишилар худбинликдан йироқ бўлиб, жамиятга фойда келтиришни ўйлади. Ҳақиқий ҳаёт ана шу. Ким билади, балки Васила ҳам ана шундай инсонлар сафида бўлариди. Афсуски, ўша оқшом, яъни юкорида айтишади. Шундай қилиб келажак авлоди! Айтишига мумкин эди!

Хаётини дунёга келишидан эди. Экспертиза хулосасида кўрсатилганидек, ўтири санчилувчи хисм-биз юкорида айтиши ўтган ошхона пичоги. Қиз қошик-тобоқларни юваеттандада, хиргойи килаёттандада, ундан кейин онаси билан айтишади.

Кейин ғазаб таъсирида каттиқ титраган бармоқлар уни маҳкам ҷанглалади. Она ўзи кизига чишидига сунгиги галини айтиши ўтган ошхона пичоги. Қиз қошик-тобоқларни юваеттандада, хиргойи килаёттандада, ундан кейин онаси билан айтишади.

Ҳаётини дунёга келишидан эди. Экспертиза хулосасида кўрсатилганидек, ўтири санчилувчи хисм-биз юкорида айтиши ўтган ошхона пичоги. Қиз қошик-тобоқларни юваеттандада, хиргойи килаёттандада, ундан кейин онаси билан айтишади.

Хаётини дунёга келишидан эди. Экспертиза хулосасида кўрсатилганидек, ўтири санчилувчи хисм-биз юкорида айтиши ўтган ошхона пичоги. Қиз қошик-тобоқларни юваеттандада, хиргойи килаёттандада, ундан кейин онаси билан айтишади.

Кизигина ажалинг қелганини ва у яна бир неча дакида-дан сунг ўз висфасини оғишмай бажаршига тайёр турганинг билмасди.

“Яшагим келади...”. Қиз кошик-тобоқни саронжом-са-ришта қилиб келаркан, онасининг авзойига қарб хиргойи қилишдан тўхтади. Кўнглидан кўп гаплар ўтиди. Бир кундан ўзаро ҳаммада ҳаммада...

Кизигина ажалинг қелганини ва у яна бир неча дакида-дан сунг ўз висфасини оғишмай бажаршига тайёр турганинг билмасди.

“Яшагим келади мангулик қадар...” деган мисрдаги сўзлар оҳангни, балки ҳалини ўзаро ўзаро ҳаммада...

Нишин туманида юз берган мазкур фожилии воқеадан ҳам кўриниб турибди, нопок йўлга кириши инсоннинг ҳаёт тарзини ўзгаравтида, ҳар кандай ҳаммада...

Бир сўз билан айтишади. Сабр-қаноатни, инсофу диёнатни унугтан қишилар оҳир-оқибат гумроҳлик йўлига кириб кетганиларини пайқамай қоладилар. Шундан эхтиёт бўлинг, бошқаларни ҳам оғоҳ таънг ва зэгуликка чорланг.

Метрлар узоклашишгач, Қ.Оманташев Ш.Равшановни уриб, телиб, “Ўртача оғирликларни таҳаророти” етказади. Судга оид тиббий экспертизаси (СТЭ) бўлими-нинг хулосаси кўйидаги маз-

максуд тошев,

Хатирчи туман прокурори ёрдамчиси лавозимиди иш ўрганувчи

метрлар узоклашишгач, Қ.Оманташев Ш.Равшановни уриб, телиб, “Ўртача оғирликларни таҳаророти” етказади. Судга оид тиббий экспертизаси (СТЭ) бўлими-нинг хулосаси кўйидаги маз-

максуд тошев,

Оқибатда, судланувчи Қ.Оманташев Ўзбекистон Республикаси ЖК 105-моддасининг 1-қисмидаги кўрсатилганинг хиноянинг содир қилган. Судда бу ўз исботини топди. Суд Қ.Оманташевни шу модда билан айтишиб деб топди ва ойлик исҳакидан 30 фойзини давлат даромади хисобига ушлаб қолган ҳолда 3 йил муддатга ахлоқ тузатиш ишлари жазосини ташинлади.

Ўз қариндошларининг тўйида жанжал қилган холавачлардан бирининг муштига эрк бериши ана шундай кўнгилсизликка олиб келди.

Қонун устуворлигини таъминлаш кафолати

/Давоми.
Бошланиши 1-бетда/

"Жамиятда хукуқий маданиятийн юксалтириши" тўғрисидаги миллӣ дастурда "Халқни хукуқий маърифати қилишда профессионал юристлар ва уларнинг бирлашмалари муносиб ўрин геллашлари лозим" — дейлади. Бундан кўриниб турибдики, ахолини хукуқий онгинни ва хукуқий маданиятини юксалтириш прокуратура органлари мухим вазифаси эканлиги белгиланди.

Бундан ташқари, ҳар бир прокуратура ходими қонунчилик тарбиботи ва конун ижодкорлиги фаолиятида ҳамда жамиятда хукуқий маданиятийн юксалтириши ишида иштирок этиш прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бири сифатида белгиланди.

Хозигри кунда прокуратура органлари ушбу бўйрӯдда белгиланган вазифалардан келиб чиқсан холда тарбибот ишларининг режали ва максадли ташкил этилиши йўлга кўйилган. Яъни ҳар бир худуд ҳамда соҳанинг хусусияти инобатга олиниб, жамиятда давлат олдида турган мухим ижтимоий-сийёсий вазифалардан келиб чиқсан холда, хукуқий тарбибот ишлари амалга оширилмоқда.

Албатта, прокуратура органларига юқлатилган бу вазифа улардан катта масъу-

лиятни талаб қиласди. Чунки, жамиятда шиддатли тарзда амалга оширилаётган судхукуқ ислоҳотлари жараёнида инсон хукуқларини химоялаш кундан-кунга такомиллашиб бормоқда. Бу эса амалдаги мавжуд қонунларга босқичмабосқич ўзgartirish ва кўшимчалар киритишни таъсоз этади. Аҳоли ўртасида ва қонунларни тарбиб өтисида прокуратура ходимлари албатта замон билан ҳамнафас тарзда қонунчиликдаги ҳар бир ўзgartirishлардан хабардор бўлиши ва унинг мазмун-мояхитини тўлиқ билиши талаб этилади. Чунки, қонунчиликдаги ўзgartirishлардан хабардор бўлмай турниб, хукуқий тарбибот олиб борин ҳар қандай шахс фуқароларнинг хукуқларини таъминлаш ўрнига уларнинг қонунбузарликка йўл кўйиши учун имконият яратиб беради.

Хукуқий тарбибот жараёнида ана шундай камчиликларга йўл кўйиаслик, прокуратура органлари ходимларининг янги қабуқ қилинаётган қонунларнинг мазмун-мояхити ҳамда амалдаги қонунларга киритилаётган ўзgartirishi ва кўшимчалардан доимий хабардор бўлишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Буш прокурорининг 2006 йил 25 январдаги 52-сонли бўйргуи билан "Прокуратура органларида қонунлар-

ни мужассамлаш ишларини юритиш тартиби ҳақида"ги Йўриқнома тасдиқланган бўлиб, унга кўра, прокуратура органларининг барчасида Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда кодексларининг янги киритилган кўшишча ва ўзgartirishларнинг тўлдирилган нусхасини юритиб бориси вазифаси белгиланди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармойишлари, вазирлик, давлат қўмиталари ва идораларининг нормативни хуҗжатлари хисоботини олиб бориш ҳам ушбу Йўриқномада белгиланган бўлиб, бугунги кунда прокуратура ходимлари нафақат хукуқий тарбиботда, балки прокурор назоратини самарали ташкил этиш бора-сида ҳам йўриқнома талабларига оғишмай амал қилиб келмоқда.

Ахолининг хукуқий онгини оширища биринчи набабтада улардаги жамиятдаги ўзгаришларга бефарқлик руҳини бартараф этиш, қонунчиликдаги ўзгаришларни ўрганиш эҳтиёжини кучайтириш чораларини кўриш лозим. Чунки, аҳоли қачонки ҳушёр бўлса,

Матлуба АМИНЖНОНОВА,
Бош прокуратуранинг
ОЎК кафедра бошлиги

жамиятдаги ўзгаришларни тез илғат олиш имкониятига эга бўлади. Яъни Ўртбошимиз таъкидлаганидек, "...Бунинг учун эса қўйида жиҳатларга аҳамият бермоқ лозим. Биринчидан, ҳалқимиз Президент, Олий Мажлис, Ҳукумат қандай Фармон, қонун, қарор қабул қиляпти, бундан тўла хабардор бўлиши керак. Иккинчидан, айниқса инсон хукуқига дахлор ҳужжатларни ҳар бир одам юрагидан ўтказиши, бу қонунлар унинг ҳаётига қандай таъсир қилишини англаб етмоғи лозим. Учинчидан, тайёрланётган қонунлардан ҳам аҳоли хабардор бўлиши, яъни уларнинг қандай ишланёттани жамият назоратида туриши зарур. Энг муҳими, давлат бошқарувида, қонунларни ишлаб чиқишида фуқароларнинг кенг иштирок этишига эришиш даркор. Шунда қонунларимиз инсон хукуқини таъминлашга, бошқача айтганда, ҳалқимиз манбаатларига хизмат қилиади".

Юртодагилардан хуласа килиш мумкинки, аҳоли ўтасидаги хукуқий тарбибот қонун устуворлигини таъминловчи асосий мезон бўлиб, бу хукуктарига идораларининг асосий мажбуриятидир.

Эълон * Эълон

Хурматли юртдошлар!

«Асака» банки (ОАЖ)

Сизларга қўйидағи янги муддатли омонат турларини тақлиф этади.

Миллӣ валютадаги омонатлар.

«ИСТИҚОЛ»

Сақланиш муддати — 7 ой.
Омонатчининг хоҳишига кўра ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат ёпилгандага (7 ойдан) сўнг берилади.

«МУРАББИЙ-2011»

Сақланиш муддати — 9 ой.
Ҳисобланган фоизлар одиндан (аванс) ёки омонат ёпилгандага (9 ойдан) сўнг берилади.

УШБУ ОМОНАТ ТУРЛАРИНИ БАНКНИНГ БАРЧА
ФИЛИАЛЛАРИДА ОЧИШ МУМКИН.

МУРОЖААТ УЧУН:

«Асака» банк (ОАЖ) филиаллари телефонлари:

120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

ДАТ "Асака" банк (ОАЖ) сармоянгизни сақланиши ва қўпайишини кафолатлайди.

Барча омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фондидан томонидан кафолатланади.

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод;
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади;
- эгалик ва тасаррuf ҳукуқи ўз ихтиёргизада;
- миқдори чекланмаган.

Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13
Автотранспорт филиали	371	120-39-95
Шайхонтохур филиали	371	140-39-36
Юнусобод филиали	371	225-16-46
Сирғали филиали	371	258-67-49
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13
Андижон вилоят филиали	374	224-40-96
Асака филиали	374	233-13-69
Фарҳод филиали	374	226-97-53
Фарғона вилоят филиали	373	224-70-83
Марғилон филиали	373	237-12-37
Олтариқ филиали	373	432-10-11
Қўқон филиали	373	552-61-04
Наманган вилоят филиали	369	226-94-75
Навоий вилоят филиали	436	223-54-32
Зарафшон филиали	436	573-18-78
Бухоро вилоят филиали	365	223-71-94
Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Самарқанд вилоят филиали	366	231-08-86
Афросиёб филиали	366	221-77-56
Қашқадарё вилоят филиали	375	221-12-93
Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Қорақалпогистон филиали	361	770-60-59
Хоразм вилоят филиали	362	226-97-78
Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

Хизматлар лицензияланган

ТЕНДЕР САВДОЛАРИ МУДДАТИНИНГ УЗАЙТИРИЛИШИ ТЎФРИСИДА ХАБАРНОМА
ДАВЛАТ МУЛКИНИ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТОРЛАРГА СОТИШ БЎЙИЧА ТЕНДЕР
САВДОЛАРИНИ ЎТКАЗУВЧИ ДАВЛАТ КОМИССИЯСИ

(комиссиясининг 2011 йил 25 апрелдаги 02-8-36-сонли қарори)
 Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 20 июлдаги ПК-672-сонли қарорига асосан аввал эълон қилинган тендерлар бўйича таклифларни қабул қилиш муддатини узайтирилганлигини маълум килади:

Тендер таклифиларни қабул қилиш муддати 2011 йил 2 декабрь куни Тошкент вакти билан соат 12:00да тугайди.

Корхонанинг номи	Манзили	Сотиладиган улуш (%)	Бошлангич нархи (АҚШ долл.)	Инвестиция мажбуриятлари (АҚШ долл.)	Тендер хужжатлари пакетининг нархи (АҚШ долл.)
«IPAK YO'LI – TURIZM INVEST» ҚҚ МЧЖ (<i>Dedeman Silk Road Tashkent</i> мемонхонаси)	Тошкент шаҳри	39,0	11 300 000	5 000 000	2 000
«ISSIQLIKQUVVATTA'MIR» МЧЖ	Тошкент шаҳри	25,0	640 000	150 000	100
«Роҳат» болалар соғломлаштириш оромгоҳи	Бухоро вилояти	100,0	36 000	50 000	100

"Dedeman Silk Road Tashkent" мемонхонаси Тошкент шаҳри марказида, Алишер Навоий ва Амир Темур кўчаларининг кесишинасида жойлашган. "Dedeman Silk Road Tashkent" 4-юлдузли мемонхона хисобланади. Мемонхонада 206 та шинам хона, ресторон, кафе, бар, тунги клуб мавжуд, шунингдек конференция ва учрашувлар ўтказиш учун барча кулаликлар яратилган. Мемонхонада "Life Style" соғломлаштириш клуби фаолияти кўрсатади.

"ISSIQLIKQUVVATTA'MIR" МЧЖ Тошкент шаҳри Яккасарой туманида жойлашган бўлиб, корхона 1997 йилда ишга туширилган. Корхонанинг асосий фаoliyati тури курилиш-монтаж ишлари, капитал таъмилаш, магистрал ва кварталлар ичида ииссилик ўтказиш тизимларини капитал таъмилаш ва куриш, коммунал хўжалиги объектларида умумий курилиш ишларини олиб борашиб ишларидан изорат.

"Роҳат" болалар соғломлаштириш оромгоҳи Бухоро вилояти, Олот туманида жойлашган. 1974 йилда ишга туширилган бўлиб, Олот туман кишлоғи, ва сув хўжалики бўйниминг балансида хисобланади. Оромгоҳ ишлига 160-190 кишини кабул қилиш ва хизмат кўрсатишига мўлжалланган. Жами ер майдони — 9078 м², шу жумладан, асосий бинолар ва иншоатлар жойлашган ер майдони — 895 м². Оромгоҳ худудида 11 та бино ва иншоатлар мавjud.

Тендерда иштирок этиш истаги бўлган сармандорлар тендерда иштирок этиш аризасини ҳамда маҳфилини сақлаш тўғрисидаги Билдиришномани тегишила тарзда тўлдириб ва имзолаб топширишлари лозим.

Ушбу холда Информацион меморандум, Тендерни ўтказиш коидалари ва Тендер таклифининг шаклини ўз ичиге олган Тендер хужжатлари, уларга тўлуб амалга оширилганидан кейин ҳамда Давлат мулки кўмитасига тўдирилган ва имзолangan Ариза ҳамда маҳфилини сақлаш тўғрисидаги Билдиришнома билан биргаликда тўлов амалга оширилганлики тасдиқловчи хужжат нусхаси тақдим этилганидан сўнг олинича мумкин.

Тендер хужжатлари учун белgilangan тўловини Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитасининг кўйидаги хисоб рақамларидан бирига ўтказиш лозим:

Олувланинг номи: Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг фазначилиги Амалиёт бошкармаси;

СТИР: 201 122 919; Олувланинг х/р: 2340 2000 0001 0000 1009;

Олувланинг банки: Марказий банкнинг хисоб китоб кассаси маркази Тошкент шаҳар бош бошкармаси;

Тўлов деталлари: ўзР. Давлат мулки кўмитаси х/р 401 010 860 262 947 950 100 021 003, тендер хужжатлари учун;

СТИР: 201 122 696;

Банк коди: 00014.

Валюта рақами: 2020 3840 5006 0028 9001

"Ипак Йўли" АИКБ, Тошкент ш., А.Кодирий, 2.

ИНН 200542744, Банк коди 00444, S.W.I.F.T. код: INIPUZ22

Тендер таклифларни очилиши 2011 йил 2 декабрь куни Тошкент вакти билан соат 16:00да Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитасининг мажлислар залида (5-каватда) бўлиб ўтади.

Тендер таклифларни ўрнатилган тартибида тақдим этган тендер қатнашчилари ёки уларнинг ишончли вакиллар тендер таклифларни очиши маросимида қатнашчи хукуқига егаидилар.

Ушбу кунда сотилимаган давлат активларининг тендер савдоси 2012 йил 2 январь куни соат 16:00 да бўлиб ўтади.

Тендер ўтказилишига ўрнатилган тартибида тақдим этган тендер қатнашчилари манзилга мурожаат этишингиз мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки кўмитаси,

Ўзбекистон Республикаси, 100003, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 55-йч.

Маълумот учун тел.: +998 (71) 259-21-79, 259-21-38.

Факс: +998 (71) 259-21-38. Веб сайт: www.gki.uz

УВЕДОМЛЕНИЕ О ПРОДЛЕНИИ СРОКА ТЕНДЕРА

ГОСУДАРСТВЕННАЯ КОМИССИЯ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ТЕНДЕРНЫХ ТОРГОВ ПРИ ПРОДАЖЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА ИНОСТРАННЫМ ИНВЕСТОРАМ

(решение комиссии от 25 апреля 2011 года №02-8-36)

В соответствии с Постановлением Президента Республики Узбекистан №ПП-672 от 20 июля 2007 года уведомляет о продлении срока подачи тендерных предложений по ранее объявленным тендерам:

Срок приема тендерных предложений истекает в 12:00 часов дня по Ташкентскому времени 2 декабря 2011 года.

Наименование предприятия	Адрес	Реализуемая доля (%)	Стартовая цена (долл. США)	Инвестиционные обязательства (долл. США)	Стоимость тендерной документации (долл. США)
СП ООО «IPAK YO'LI – TURIZM INVEST» (гостиница «Dedeman Silk Road Tashkent»)	г.Ташкент	39,0	11 300 000	5 000 000	2 000
ООО «ISSIQLIKQUVVATTA'MIR»	г.Ташкент	25,0	640 000	150 000	100
Детский оздоровительный лагерь «Роҳат»	Бухарская область	100,0	36 000	50 000	100

Гостиница "Dedeman Silk Road Tashkent" расположена в центре города Ташкента на пересечении улиц Алишера Навои и Амира Темура. Гостиница "Dedeman Silk Road Tashkent" присвоена категория "4 звезды". Гостиница имеет 206 комфортабельных номеров, ресторан, кафе, бар, ночной клуб, также имеются все удобства для проведения конференций и деловых встреч. На территории гостиницы функционирует оздоровительный клуб "Life Style".

ООО "ISSIQLIKQUVVATTA'MIR" расположено в Яккасарайском районе г.Ташкента. Предприятие введено в эксплуатацию в 1997 году. Основными видами деятельности предприятия являются строительно-монтажные работы, капитальный ремонт и строительство внутриквартальных и магистральных теплопесетей, общественные работы на объектах коммунального хозяйства.

Детский оздоровительный лагерь "Роҳат" расположен в Алатском районе Бухарской области. Введен в эксплуатацию в 1974 году, находится на балансе Отдела сельского и водного хозяйства Алатского района. Рассчитан на приём и обслуживание 160-190 человек в год. Общая площадь земельного участка 9 078 кв.м, в т.ч. под зданиями и сооружениями — 895 кв.м. На территории имеется 11 зданий и сооружений.

Инвесторы, желающие участвовать в тендере, должны подать соответствующим образом заполненную и подписданную Заявку на участие и Заявление о соблюдении конфиденциальности.

В этом случае пакет тендерной документации, включающий Информационный меморандум, Правила проведения тендера и Форму тендерного предложения, может быть получен после его оплаты и представления в Госкомимущество Республики Узбекистан заполненной и подписданной Заявки и Заявления о соблюдении конфиденциальности с приложением копии документа, подтверждающего оплату.

Оплату за пакет тендерной документации необходимо перечислить на один из

следующих счётов Госкомимущества Республики Узбекистан:

Наименование Получателя: Казначейство Министерства финансов Республики Узбекистан;

ИНН: 201 122 919, Расчетный счет Получателя: 2340 2000 0001 0000 1009;

Банк Получателя: РКЦ ГУ ЦБ по г. Ташкенту;

Детали платежа: Госкомимущество РУ л/с 401 010 860 262 947 950 100 021 003 сбер тэнд. док.;

ИНН: 201 122 696;

Код банка получателя: 00014.

Валютный счёт №20203840500600289001

в ОПЕРУ АИКБ "Ипак Йўли" 100135, г.Ташкент, ул. А.Кадирий, 2

ИНН: 201122696, МФО: 00444 S.W.I.F.T. код: INIPUZ22

Вскрытие пакетов с тендерными предложениями состоится 2 декабря 2011 года в 16:00 часов по Ташкентскому времени в зале заседаний Госкомимущества Республики Узбекистан (5 этаж).

Участники тендера или их уполномоченные представители, подавшие тендерные предложения в установленном порядке, вправе принять участие при вскрытии пакетов с тендерными предложениями.

В случае не реализации госактивов повторные тендерные торги будут проведены 2 января 2012 года в 16:00.

По всем вопросам, относящимся к проведению тендера, просьба обращаться по адресу:

Госкомимущества Республики Узбекистан,

Республика Узбекистан, 100003, г.Ташкент, проспект Узбекистанский, 55.

Контактный телефон: +998 (71) 259-21-79, 259-21-38.

Факс: +998 (71) 259-21-38. Веб сайт: www.gki.uz

«Ko'chmas mulk savdo xizmati» МЧЖ тизимида 2011 йил 11 ва 26 октябрда бўлиб ўтган очик танлов савдолари натижалари

№	Объектнив номи	Хойянига жойи	Сало бўлиб ўтган сан	Бошлангич баланс (сумм сум)	Сотилган баланс (сумм сум)	Демонстрик (A-тенн) наслеён	Бошлангич на слеён балансларни ўтгасдан фарз
Давлат объектлари							
Тошкент шаҳар							
Нотургайхолар							
1	9 квагати т/ж нинг 1-каватидаги кимси	Чилонзор туман, мавзе Чилонзор, 20Д даҳа, 9-йд	11.10.2011	66 000,0	68 000,0	▲	2 000 3,0
2	9 кавати т/жга кўшичма курилган 2 каватли бинонинг 2-каватидаги кимси	Мирзо Улугбек туман, мавзе ТТЗ 4, дом 46-йд	26.10.2011	68 000,0	68 500,0	▲	500 0,7
3	Мазмурий бино	Мирзо Улугбек туман, Дўрмон йўли кўча (Собиқ Ф.Ходжаев), 29-йд	26.10.2011	1 478 563,0	1 500 000,0	▲	21 437 1,4

